

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Viite: lausuntopyyntöne 6.10.2008

Asia: OM 18/41/2006

Yhdistyslain tarkistamistyöryhmän mietintö (OMT 2008:3)

Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto ry toteaa lausuntonaan yhdistyslain tarkistamistyöryhmän 12.6.2008 antamasta mietinnöstä kunnioittavasti seuraavaa.

1. Tekijänoikeusyhdistyksen toiminnasta

Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto ry on vuonna 1928 perustettu säveltäjien, sanoittajien, sovittajien ja musiikinkustantajien tekijänoikeusjärjestö. Edustamme noin 19 000:ta kotimaista musiikin tekijää ja kustantajaa, ja lisäksi ulkomaisten vastaavien järjestöjen kanssa tekemämme vastavuoroisuussopimusten kautta noin kahta miljoonaa ulkomaista oikeudenhaltijaa. Teoston jäsenistöön kuuluu runsaat 700 ammattimaista musiikin tekijää ja kustantajaa.

Teoston sääntöjen mukaan *"yhdistys on aatteellinen ja sen tarkoituksena on valvoa ja hallinnoida säveltaiteellista ja siihen liittyvää kirjallista tekijänoikeutta Suomessa ja ulkomailla sekä edistää kotimaista luovaa säveltaidetta ja sen yleisiä edellytyksiä."* Yhdistyksen toimintamuodot on kirjattu sääntöihin seuraavasti: *"Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys seuraa tekijänoikeuslojen ja -lainsäädännön kehitystä kotimaassa ja ulkomailla, tekee tarpeellisia aloitteita ja esityksiä, harjoittaa tiedotus- ja julkaisutoimintaa sekä edistää kotimaisen musiikin saattamista yleisön saataviin. Yhdistyksen toimintaan kuuluvat myös tekijänoikeuslainsäädäntöön perustuvien lupien myöntäminen sekä korvausten periminen ja tilittäminen niihin oikeutetuille."*

Käytännössä tekijänoikeuslupien lisensiointiin ja korvaustilityksiin liittyvä operatiivinen toiminta muodostaa valtaosan Teoston työstä. Se on taloudelliselta mittakaavaltaan merkittävää ja liiketoimintaan rinnastettavaa. Vuonna 2007 Teosto keräsi musiikin esityskorvauksia Suomesta 36,6 miljoonaa euroa ja vastaanotti ulkomailla suomalaisen musiikin esittämisestä kerättyjä korvauksia 3,1 miljoonaa euroa. Teosto tilitti näin kerättyjä korvauksia yli 8.500 musiikin oikeudenhaltijalle. Lisäksi suomalaiset musiikin tekijät ja kustantajat vastaanottivat yhteispohjoismaiselta Nordisk Copyright Bureau -järjestöltä äänitteiden valmistamisesta ja muusta musiikin tallentamisesta maksettuja tilityksiä yhteensä 9,4 miljoonaa euroa. Teoston kautta kulkeva tai sen edustamien oikeuksien käyttöön liittyvä korvausliikevaihto kohosi vuonna 2007 siis yhteensä lähes 50 miljoonaan euroon.

2. Kannanotot työryhmän ehdotuksiin

- yhdistyksen päätöksentekoa koskevien säännösten modernisoiminen

Kannatamme työryhmän ehdotusta lain muuttamiseksi siten, että yhdistyksen kokoukseen voitaisiin osallistua myös tietoliikenneyhteyden tai teknisen apuvälineen avulla, jos yhdistyksen säännöissä niin määrättäisiin. Pidämme tärkeänä pyrkimystä madaltaa kynnystä osallistua yhdistyksen käytännön toimintaan. On perusteltua ja ajanmukaista tarjota mm. nuoremmille ikäluokille, liikuntaesteisille tai etäämmällä asuville helppoja ja luontevia mahdollisuuksia osallistua kokouksiin perinteisen fyysisen läsnäolon lisäksi. Samalla toteamme, että asiasta päättäminen ja etäosallistumisen tai -pätöksenteon tarkempi soveltaminen on ehdotetulla tavalla syytä jättää jokaisen yhdistyksen omaan harkintaan, koska tilanteet ja tarpeet eri kokoisissa ja tyyppisissä yhdistyksissä vaihtelevat.

- yhdistyksen tarkastus

Toteamme, että Teoston toiminnan laajuus ja monimutkaisuus sekä taloudellinen mittakaava huomioiden toimintaamme on jatkossakin välttämätöntä soveltaa yleistä yhteisöjä koskevaa tilintarkastuslainsäädäntöä. Teoston sääntöjen mukaan yhdistyksen tilintarkastajana toimii Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Ehdotettu yhdistyksen toimintantarkastusmenettely ei siis vaikuttaisi tilintarkastuskäytäntöihimme.

- toimeenpaneva johtaja

Teoston sääntöjen mukaan yhdistyksellä on toimitusjohtaja, jonka tehtävistä ja valtuuksista päättää hallitus. Pidämme sinänsä perusteltuna työryhmän mietintöön sisältyvää selvitystä toimeenpanevan johtajan roolista ja vastuuasemasta suhteessa hallitukseen. Kuitenkin mietinnön mukaan mielipiteet työryhmässä jakautuivat asiaan käsiteltäessä selkeästi ja kysymykseen liittyviä, mm. yhdistystoiminnan aatteellisesta perustasta johtuvia varauksia on selostettu seikkaperäisesti eriävissä mielipiteissä. Pidämme tästä syystä aiheellisena, että yhdistyksen toimeenpanevaa johtajaa koskevan sääntelyn tarpeellisuutta ja sisältöä selvitetään lisää ennen varsinaisen säädösehdotuksen tekemistä.

- yhdistyksen kieli

Eurooppalaisten tekijänoikeusjärjestöjen välinen kilpailu on 2000-luvun puolivälin jälkeen alkanut nopeasti kiristyä mm. Euroopan komission aktiivisista toimenpiteistä johtuen¹. Tämän seurauksena myös tekijöiden ja kustantajien hakeutuminen muiden kuin kotimaansa tekijänoikeusjärjestön asiakkaiksi tai jäseniksi on lisääntymässä. Tällainen kehitys lisää painetta varmistaa kansallisten tekijänoikeusjärjestöjen kilpailukyky myös esimerkiksi noudatettavien kielikäytäntöjen suhteen. Asiakaspalveluiden kielivalikoimaa voidaan lisätä organisaation sisäisillä päätöksillä, mutta yhdistyshallinnossa sovellettavan kielen osalta tilanne voi olla toinen. Yllä esitystä syystä pidämme aiheellisena jatkoselvittää muiden kuin suomen ja ruotsin kielen käyttämisen sääntelytarpeita yhdistyshallinnossa ja yhdistyksen viranomaisuhteissa.

¹ Mm. komission suositus 18.10.2005 laillisiin verkkomusiikkipalveluihin liittyvästä tekijänoikeuden ja lähioikeuksien rajat ylittävästä kollektiivisesta hallinnoinnista (2005/737/EY) sekä komission päätös 16.7.2008 EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä (Asia COMP/C-2/38.698 — CISAC)

3. Kulttuuri- ja tekijänoikeusalan edustus yhdistysasiain neuvottelukunnassa

Teoston lisäksi Suomessa toimivia tekijänoikeusjärjestöjä ovat Gramex ry, Kopiosto ry, Kuvasto ry, Sanasto ry ja Tuotos ry. Tekijänoikeustoimialaan läheisesti liittyvät eri kulttuurialojen toimiala- ja työntekijäjärjestöt, joita on Suomessa kymmeniä. Ne edustavat sekä jäsenmäärältään että merkitykseltään olennaista suomalaisen yhdistystoiminnan aluetta.

Patentti- ja rekisterihallituksen yhteydessä toimii vuonna 1995 perustettu Yhdistysasiain neuvottelukunta, jossa ovat edustettuina maan kuusi suurinta puoluetta, elinkeinoelämän edustajat ja palkansaajakeskusjärjestöt sekä *kauppa, maa- ja metsätalous, urheilu ja sosiaali- ja terveysala*. On huomionarvoista, että kulttuuri- ja/tai tekijänoikeustoimialalta ei ole edustusta neuvottelukunnassa. Katsomme, että Yhdistysasiain neuvottelukuntaa tulisi mahdollisimmin pian täydentää niin, että mainitut alat tulisivat siinä asianmukaisesti edustetuiksi.

Helsingissä, tammikuun 12 päivänä 2009

Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto ry

Katri Sipilä
toimitusjohtaja

Martti Kivistö
lakiasiaintoimittaja

*****

Mikä Teosto on?

Teosto on vuonna 1928 perustettu säveltäjien, sanoittajien, sovittajien ja musiikinkustantajien tekijänoikeusjärjestö. Edustamme noin 19 000:ta kotimaista musiikin tekijää ja kustantajaa, ja lisäksi vastavuoroisuussopimusten kautta noin kahta miljoonaa ulkomaista oikeudenhaltijaa. Keräämistämme musiikin esitys- ja tallennuskorvauksista jaoimme vuonna 2007 oikeudenomistajillemme 89,6 %. Lopuilla 10,4 %:lla katoimme Teoston toimintakulut.

Teosto toimii yhdyssiteenä musiikin tekijöiden ja käyttäjien välillä huolehtien siitä, että musiikin käyttäjät saavat luvat musiikin käyttöön ja että oikeudenomistajat saavat korvaukset teostensa käyttämisestä. Teoston arvoja ovat tehokkuus, avoimuus, muutosvalmius ja luovuus. Oikeuksien hallinnoinnin lisäksi Teosto edistää monin tavoin kansallista kulttuuria. Yhdistyksen aatteelliseen toimintaan kuuluu suomalaisen luovan säveltaiteen edistäminen.